

Пројектни задатак. – Рад на пројекту ће омогућити објављивање научних и стручних радова према ефектима истраживања

Рад под називом *Značaj prenosivih veština vaspitača za prepoznavanje i podsticanje darovitosti na ranom uzrastu* коаутора др Иване Ђорђевић, др Тање Недимовић и доц. др Еуђена Чинча, који садржи део резултата истраживања спроведеног у оквиру развојноистраживачког пројекта *Značaj prenosivih (комуникацијских, личних, дигиталних) вештина за професионални развој васпитача у АП Војводини* (бр. пројекта 142-451-2183/2022-02), прихваћен је за објављивање у тематском Зборнику радова са 28. округлог стола *Афективне димензије личности и остварење даровитости* (о овом међународном научном скупу одржаном видети више на адреси: <http://www.nauka.uskolavrsac.in.rs/28-okrugli-sto/>). У прилогу је Потврда о прихватању рада за објављивање, као и резиме рада, који је објављен (на српском и енглеском језику) у Зборнику резимеа са овог међународног научног скупа; в. <http://www.nauka.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2022/05/Zbornik-rezimea-28.pdf> (стр. 35–36).

Резиме рада (преузето из: 28. округли сто о даровитима *Афективне димензије личности и остварење даровитости* Зборник резимеа са међународног научног скупа, Вршач: Висока школа струковних студија за васпитаће „Михаило Палов”, 2022, стр. 35–36, доступно на: <http://www.nauka.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2022/05/Zbornik-rezimea-28.pdf>, datum pristupanja 27. 12. 2022)

Dr Ivana Đorđević
ivanacurcin@yahoo.com
Dr Tanja Nedimović
nedimovic.tanja@gmail.com
Visoka škola струковних студија за васпитаће „Михаило Палов”, Вршач

ZNAČAJ PRENOSIVIH VEŠTINA VASPITAČA ZA PREPOZNAVANJE I PODSTICANJE DAROVITOSTI NA RANOM UZRASTU¹

Преносиве вештине јесу опште компетенције неопходне у свакој професији без обзира на степен специјализације појединца и представљају умеће интегрисаног коришћења знања, вештина, особина и вредности појединца. Разликују се interpersonalne (тимски рад, вештине по(д)учавања, комуникационе вештине...), analitičke (истраживачке вештине, вештине прикупљања, анализе и интерпретације података...), tehničke вештине (умећа рада са одређеним машинама, програмима; дигиталне вештине...), organizacione вештине (одређивање приоритета, управљање временом, управљање задацима, управљање ресурсима, koordinacija), te lične вештине (samoeфикасност, samoregulacija, sigurnost, bliskost, brižnost, pouzdanost, odgovornost, integritet...). Ове вештине називају се преносивим управо зато што се могу применити и пренети у различите радне контексте, свакако и у васпитно-образовни. С обзиром на комплексност феномена, посебно је изазовно испитати примену и значај преносивих вештина у васпитно-образовном раду са даровитима. У овом раду стога доносимо резултате истраживања, спроведеног 2022. године, са циљем да се утврде ставови васпитаћа о значају преносивих – пре свега комуникацијских, личних (које обухватају и афективне димензије) и дигиталних – вештина за препознавање и подстицање даровитости на раном узrastу. Исто тако, испитаници (100 васпитаћа који васпитнообразовну делатност реализују на

¹ Резултати који се у раду презентују саставни су део ширег истраживања које се спроводи у оквиру развојноистраживачког пројекта *Značaj prenosivih (комуникацијских, личних, дигиталних) вештина за професионални развој васпитаћа у АП Војводини*, подржаног од стране Pokrajinskog sekretarijata за високо образовање и научноистраживачку делатност (бр. пројекта 142-451-2183/2022-02).

teritoriji AP Vojvodine) procenjivali su i sopstvena znanja i umenja da efikasno primenjuju prenosive veštine u vaspitno-obrazovnom radu sa darovitima. Preliminarni rezultati istraživanja potvrdili su polaznu hipotezu – vaspitači–učesnici u istraživanju većinom veruju da prenosive veštine imaju poseban značaj za prepoznavanje i podsticanje darovitosti na ranom uzrastu, ali se uglavnom ne slažu ili tek delimično slažu sa tim da poseduju odgovarajuća znanja i umenja da efikasno i primene ove veštine u vaspitno-obrazovnom radu sa darovitima. Navedeno je impliciralo jedan od zaključaka istraživanja: postoji izražena potreba za daljim usavršavanjem vaspitača u domenu osnaživanja i primene prenosivih veština, pogotovo u radu sa darovitima.

Ključne reči: prenosive veštine, vaspitno-obrazovni kontekst, vaspitači, prepoznavanje i podsticanje darovitosti na ranom uzrastu, primena prenosivih veština u radu sa darovitima.

Ivana Đorđev, PhD

Tanja Nedimovic, PhD

Preschool Teacher Training College "Mihailo Palov", Vršac

THE IMPORTANCE OF PRESCHOOL TEACHERS' TRANSFERABLE SKILLS FOR RECOGNIZING AND ENCOURAGING GIFTEDNESS AT AN EARLY AGE²

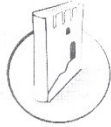
Transferable skills are general competencies necessary in every profession regardless of the degree of specialization of the individual. They represent the art of integrated use of knowledge, skills, characteristics and values of the individual. There are interpersonal skills (team work, learning skills, communication skills...), analytical skills (research skills, skills of data collection, analysis and interpretation...), technical skills (skills to work with certain machines, programs; digital skills...), organizational skills (priority, time management, task management, resource management, coordination), and personal skills (self-efficacy, selfregulation, security, closeness, caring, reliability, responsibility, integrity...). These skills are called transferable skills precisely because they can be applied and transferred to different work contexts, certainly in different educational contexts. Given the complexity of the phenomenon, it is especially challenging to examine the application and importance of transferable skills in educational work with the gifted. In this paper, therefore, we present the results of a survey conducted in 2022, in order to determine the attitudes of preschool teachers on the importance of transferable – especially communication, personal (which include affective dimensions) and digital skills for recognizing and encouraging giftedness at an early age. The respondents (100 preschool teachers who carry out educational activities on the territory of Autonomous Province of Vojvodina) assessed their own knowledge and skills to effectively apply transferable skills in educational work with the gifted. Preliminary results of the research confirmed the initial hypothesis – preschool teachers -participants in the research mostly believe that transferable skills are of special importance for recognizing and encouraging giftedness at an early age, but mostly disagree or only partially agree that they have the appropriate knowledge and skills to effectively apply this skill in educational work with the gifted. This was implied by one of the research conclusions: there is a clear need for further training of preschool teachers in the field of strengthening and applying transferable skills, especially in working with the gifted.

Key words: transferable skills, educational context, preschool teachers, recognizing and encouraging giftedness at an early age, application of transferable skills in working with the gifted.

---

² The results presented in the paper are an integral part of a broader research conducted within the research project *The importance of transferable (communication, personal, digital) skills for professional development of preschool teachers in the Autonomous Province of Vojvodina*, supported by the Provincial Secretariat for Higher Education and Research, project number 142-451-2183 / 2022-02).

Потврда о прихватању целовитог рада

Висока струковна васпитачка и медицинска школа у Вршцу
Școala de Înalte Studii de pentru Educatori și Asistenți Medicali din Vârșet
Verseci Óvóképző és Egészségügyi Szakfőiskola
Uči strukovno vinajipasko thaj e medicinsko škola ande Vršco
College of Vocational Studies for Preschool Teachers and Medical Nurses in
Vrsac

Omladinski trg 1, 26300 Vrsac, Srbija // tel./fax: 013/832-517 // mail: vsvasdirektor@hemo.net // web: www.uskolavrsac.edu.rs

ПОТВРДА

Рад под називом «ZNAČAJ PRENOSIVIH VEŠTINA VASPITAČA ZA PREPOZNAVANJE I PODSTICANJE DAROVITOSTI NA RANOM UZRASTU», чији су аутори др Ивана Ђорђевић, др Тања Недимовић и доц. др Еуђен Чинч, након обављеног рецензирања, прихваћен је за објављивање у тематском Зборнику радова са 28. Округлог стола под називом *Афективне димензије личности и остварење даровитости / Affective personality dimensions and giftedness fulfillment*, одржаног 01. 07. 2022. године.

Потврда се издаје на захтев аутора.

У Вршцу,
24.12.2022.

Одговорни уредник издавачке делатности
Високе струковне васпитачке и медицинске школе у Вршцу
проф. др Александар Стојановић

